
TWEE ZAFFELAARSE BIECHTSTOELEN IN GENTSE SINT-BAAFKATHEDRAAL

De Zaffelaarse kasteelheer Charles De Bremmaecker bekostigde in 1826-1827 een grondige renovatie van de parochiekerk van Zaffelare. Volgens een notitie

in de “Vliegende Bladen” van de Universiteitsbibliotheek van Gent zou Louis Minard uit Gent de architect zijn geweest.¹ Toezicht werd uitgeoefend door jonkheer De Bremmaecker zelf.

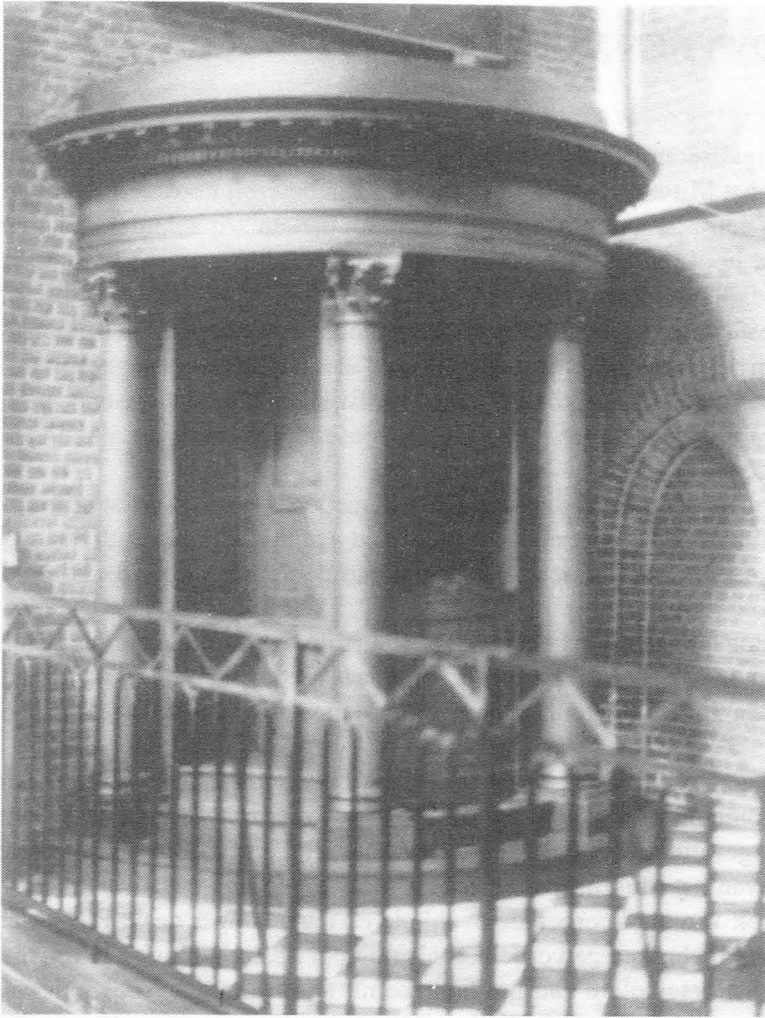
Voor zijn rekening werden volgende werken uitgevoerd: de pilaren werden gelijkvormig gemaakt, alle muren werden afgekapd en opnieuw bezet, de preekstoel werd verplaatst, het schaliedak werd hersteld evenals de vensters, het beenderhuis gerestaureerd, de doopvont werd afgesloten met een ijzeren hek en de doopkapel voorzien van een blauwwitmarmeren vloer, de pilaren, waarop het orgel rustte, werden herbekleed. Een plaatselijke schrijnwerker, Josephus Nimmegeers, maakte twee nieuwe zijaltaren en twee ovaal biechtstoelen.² Deze Josephus Nimmegeers, waaraan tot nu toe geen studie werd gewijd, heeft meerdere fraaie werken uitgevoerd voor kerken, zoals altaren te Evergem, boiserie in Zeveneken en een indrukwekkende preekstoel te Bassevelde. Hij wordt ook vermeld als architect van de kerk van Doorselaar en samen met zijn broer bouwde hij de kapel van de H. Bavo te Mendonk. Maar de lijst van zijn werken is veel langer.

Alles wijst erop dat door de renovatie op kosten van De Bremmaecker de oorspronkelijk gotische kerk werd omgevormd tot een neoclassicistisch gebouw. De gotische spitsbogen werden bijgewerkt tot rondbogen. Alleen de ramen van het hoogkoor en elementen van de toren bleven gotisch. Voor de nieuwe altaren in de zijkoren schonk Charles Van Hulthem, de oom langs moeders zijde van Charles De Bremmaecker, twee grote schilderijen van François Navez. Het ene schilderij stelt de tenhemelopneming van Maria voor, het andere de marteldood van de H. Sebastiaan. Die twee schilderijen zijn nog in de kerk van Zaffelare aanwezig

Tussen 1897 en 1907 werd de kerk van Zaffelare herbouwd in neogotische stijl en de oude zijkoren werden terug gotisch gemaakt. Volgens het toenmalige kerkbestuur misstonden de neoclassicistische biechtstoelen in de vernieuwde kerk.

In 1938 werden deze imposante meubels door de kerkfabriek van Zaffelare geschonken aan de Sint-Baafskathedraal te Gent. De kerkfabriek van Sint-Baafs aanvaardde ze op 18.3.1939. Men liet ze door de heer Bont (? , - moeilijk leesbaar) herplaatsen en volledig opkuisen aan 1500 fr. per biechtstoel. Zij kwamen terecht links en rechts in de kathedraal in de twee voorlaatste zijkapellen, waar ze nog steeds getuigen van het degelijke vakmanschap van een dorpschrijnwerker.³

Bert VERVAET

Een van de twee Zaffelaarse biechtstoelen in de voorlaatste kapel van de noordelijke zijbeuk van de kathedraal. (Eigen foto)

NOTEN

¹ UGent, Centrale Bibliotheek, *Vliegende Bladen*, I S 1. Op het mapje staat "N04. Plans der kerk van Saefelaere door orders van Mr. Briemaker 1827". Een latere hand, die ook op andere documenten in verband met architect Minard notities maakte, schreef daaronder "L.Minard".

² Kerkarchief Zaffelare, *Liber Memorialis*, pp. 6-7, met latere randnotitie door pastoor Rutsaert.

³ Bisschoppelijk Archief Gent, Resoluties van de kerkfabriek van de Sint-Baafskathedraal, 18.3.1939. De twee vermelde biechtstoelen zijn de enige in de kathedraal, die aan de beschrijving beantwoorden. DHANENS E., *Inventaris van het kunstpatrimonium van Oost-Vlaanderen. V. Sint-Baafskathedraal Gent*, Gent, 1965, p. 96, vermeldt deze biechtstoelen onder de nummers 128 en 129, zonder vermelding van de herkomst.